

▲ De gereformeerde gemeenschap van Moerdijk: geen dominee, geen koster en geen organist.

FOTO RODNEY POLDNER

Door Jan Bouwmans

De gereformeerde kerkgemeenschap in Moerdijk is op twee na de kleinste van het land. De gemeente telt op papier 85 leden, maar op zondag komen er nog maar twintig trouw naar het kerkje, dat plaats biedt aan zo'n honderd mensen. Die twintig moeten met elkaar ook de rest van het gereformeerde gemeentelven in stand zien te houden. Hun gemiddelde leeftijd ligt boven de zestig jaar. Er zijn welgeteld twee jeugdige kerk-gangers in de lagere schoolleeftijd.

„Voor ons gaat dus eigenlijk helemaal het versje op van de tien negertjes,” zegt voorzitter G. Spiering van de kerkenraad. „Want natuurlijk gaan er mensen afvallen door ziekte of overlijden. In Moerdijk wordt weinig nieuwbouw gepleegd, dus komen er weinig nieuwe inwoners. We hebben ons toen als kerkenraad de vraag gesteld wat te doen. Leggen we ons erbij neer dat we binnen een jaar of tien ophouden te bestaan of gaan we actie ondernemen om te zien of we het kunnen redden. We hebben besloten niet bij de pakken neer te zitten, maar te proberen om te overleven.”

De keuze van de Moerdijkse gereformeerde kerk om zelfstandig te blijven blijkt een beetje opgedrongen te zijn. De gemeente had haar hoop voor de toekomst gesteld op Samen op Weg: het samengaan met de hervormde kerk in Moerdijk. Maar dat zit er op afzienbare tijd niet in. Kerkenraadsvoorzitter Spiering benadrukt dat er tussen gereformeerden en hervormden in Moerdijk veel wordt samengewerkt, tot en met gezamenlijke avondmaalsvieringen en kerkenraadsvergade-

ringen toe. Maar het laatste stapje, het volledig samengaan in een verenigde protestantse kerk om zo weer een sterker draagvlak te krijgen – welk proces ook landelijk gaande is – blijkt in Moerdijk vooralsnog niet realiseerbaar te zijn. De handen ineen slaan met gereformeerde kerken in de omgeving van Moerdijk behoort ook niet tot de mogelijkheden, vertelt kerkenraadsvoorzitter Spiering.

Grootse plannen hoeft een vergrijsde gemeente van twintig leden niet te maken, want die kunnen ze toch niet behappen. De Moerdijkse gereformeerden staan er ook in die zin alleen voor, dat ze geen dominee, geen koster en geen organist hebben. Alle werk komt dus neer op de schouders van de gemeenteleden en de kerkenraad.

De kerkenraad is dan ook begonnen met een interne reorganisatie. Een van de grootste problemen met zo weinig mensen is bijvoorbeeld om de ambten van ouderling en diaken vervuld te krijgen. Voorzitter Spiering: „Onze eigen kerkenraadsvergaderingen hebben we ingeperkt tot een keer per drie maanden. Gezamenlijk vergaderen met de hervormden doen we alleen nog maar, als de noodzaak daartoe zich aandient. We hebben de ambten van ouderling en diaken uitgekleeft en we bezoeken geen clasisvergaderingen meer. En we gaan het huisbezoek, een van de belangrijkste taken van ambtsdragers, anders doen. Alleen wie te kennen geeft bezoek te willen, krijgt het ook. Zo besparen we tijd en werk.” Gereformeerd Moerdijk heeft voor het overige zijn hoop gesteld op publiciteit. Ze gaan campagne voeren om mensen uit de wijde omgeving, die het

in hun eigen kerk – in Zevenbergen of Klundert of waar ook – niet zo goed kunnen vinden en daarom op zondag maar thuis blijven, te attenderen op de mogelijkheid om eens naar Moerdijk te komen, want misschien vinden ze daar hun draai wel in de gereformeerde kerk. „Zulke mensen moeten er zijn, denken wij. Als we er tien min of meer vaste bezoekers aan onze zondagse kerkdienst aan over zouden houden, zijn we al heel gelukkig.”

Wat heeft de Moerdijkse gemeente die zoekende mensen te bieden? De kerkenraadsvoorzitter: „Ons kerkje is niet oud, maar wel lief en gezellig. Dat is natuurlijk niet spectaculair, maar we hebben het kort geleden laten verfraaien door een kunstschilder die een grote muurschildering heeft aangebracht. We hebben het orgel in prima staat gebracht, zodat de voorwaarden aanwezig zijn voor goede kerkdiensten. We hebben natuurlijk steeds wisselende predikanten en organisten, maar we hebben regelmatig hele goede. En wat de manier van kerk-zijn betreft, in Moerdijk zijn we wat conservatiever dan bijvoorbeeld in Zevenbergen, maar zeker niet zwaar. Er moeten mensen van buiten Moerdijk zijn, voor wie het bij ons aantrekkelijk is. Als we maar overleven tot dat Samen op Weg weer binnen het perspectief komt te liggen. Want we willen overleven.”

Eén probleem hebben de gereformeerden van Moerdijk in elk geval niet: al te krap bij kas zitten. „Financieel kunnen we ons nog wel redden, al zijn we niet draagkrachtig genoeg om een eigen predikant te hebben,” aldus kerkenraadsvoorzitter Spiering.